

Od redakcji

To nie był łatwy miesiąc. 14 lutego rząd zaakceptował projekt Ministerstwa Zdrowia, którego jeden z zapisów wprowadza antykoncepcję na receptę. Na mocy tej nowelizacji antykoncepcja awaryjna przestanie być awaryjna...Oficjalne wypowiedzi ministerstwa ograniczyły się do powtarzania niepotwierdzonych argumentów, które manipulują opinią publiczną i wskazują na podłoże światopoglądowe, nie naukę.

W tym miesiącu z wielkim niepokojem obserwowaliśmy jak "dobra zmiana" zaciska coraz ciaśniejszą pętlę na dostępie do praw reprodukcyjnych - media obiegrała informacja o ginekologach nielegalnie odmawiających przepisywania recept na antykoncepcję hormonalną, głośny był również przypadek ginekologa przyjmującego tylko kobiety zamężne (!). Z oburzeniem pochyliłyśmy się również nad informacjami o straszaniu przez lekarzy policją kobiet, które usunęły ciążę poza systemem, a do lekarza udały się w celu porady i wsparcia.

W tym kontekście marzec w tym roku będzie szczególny. Mamy powody, żeby wyjść na ulicę i wspólnie pod hasłem solidarności kobiet protestować wobec ograniczania dostępu do praw reprodukcyjnych. Jesteśmy przekonane, że w obliczu zachodzących zmian jedno jest pewne - tylko wspólne, solidarne działanie ma sens. Solidarność naszą bronimy. Do zobaczenia na Strajku!

Zespół Federacji na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny

Wiadomości z Polski

Ograniczenie dostępu do antykoncepcji awaryjnej

14 lutego, w dniu, w którym kobiety na całym świecie przyłączają się do akcji One Billion Rising w geście solidarności z ofiarami przemocy, Ministerstwo Zdrowia ogłasza projekt nowelizacji ustawy, wprowadzający recepty na antykoncepcję awaryjną. To kolejny agresywny atak na prawa reprodukcyjne Polek.

Zanim o projekcie – fakty. Fakty o antykoncepcji awaryjnej, których Ministerstwo zdaje się nie znać:

- Antykoncepcja awaryjna nie ma działania poronnego.
- Nie istnieją wskazania do kontroli lekarskiej przed i po zastosowaniu antykoncepcji awaryjnej.
- Lekarz nie ma prawa, powoływać się na klauzulę sumienia, odmówić wypisania recepty na produkt leczniczy lub wyrób medyczny, którego stosowanie pozostaje wyłącznie w gestii pacjenta.
- W Europie antykoncepcja awaryjna dostępna na receptę jest tylko w Rosji, Albanii i na Węgrzech. Nastolatki poniżej 18 roku stanowią niespełna 2% kupujących ellaOne.

„Produkty lecznicze dopuszczone do obrotu, wskazane w Charakterystyce Produktu Leczniczego do stosowania w antykoncepcji otrzymują kategorię dostępności, o której mowa w ust. 1 pkt 2.” Ten niepozornie brzmiący zapis ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach

opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw, traktuje o ograniczeniu dostępu do antykoncepcji awaryjnej w Polsce, która w 45 państwach europejskich dostępna jest bez recepty. Od momentu przyjęcia nowelizacji, tabletki „dzień po” będzie dostępna tylko na receptę. Oznacza to, że Polki dostępu do antykoncepcji awaryjnej mieć już nie będą.

Przeczytaj [Stanowisko Federacji](#) na temat ograniczenia dostępu do antykoncepcji awaryjnej.

Stanowisko Rzecznika w/s ograniczenia dostępu do antykoncepcji awaryjnej

Rzecznik Praw Obywatelskich napisał do Ministra Zdrowia w sprawie ograniczenia do antykoncepcji awaryjnej. W swoim liście zwrócił uwagę na konsekwencje płynące z ograniczenia dostępności do ellaOne.

Więcej: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rzecznik-pisze-do-ministra-zdrowia-w-sprawie-antykoncepcji-awaryjnej-klauzuli-sumienia-i-edukacji>

Standardy prof. Chazana

Federacja wyraża duże zaniepokojenie faktem, że jednym z ekspertów zespołu, który ma opracować standardy opieki okołoporodowej jest lekarz, który uważa, że Sprawa karność kobiet jest sprawą mało istotną w perspektywie poszanowania życia ludzkiego.

Prof. Chazan w 2014 roku został zwolniony ze stanowiska dyrektora szpitala im. Św. Rodziny za to, że odmówił pacjentce wykonania legalnej aborcji w 22. tygodniu ciąży, gdy wiadomo było, że płód nie ma szans na przeżycie. W swojej decyzji powoływał się na klauzulę sumienia. Nie skierował pacjentki do innej placówki lub innego lekarza, mimo że tak nakazują obowiązujące przepisy. Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej (NIL) orzekł, że czyn Chazana nie stanowił przewinienia zawodowego. Prokuratura zaś umorzyła śledztwo ws. "narażenia pacjenta na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu przez lekarza szpitala im. Świętej Rodziny w Warszawie w związku z odmową przeprowadzenia zabiegu usunięcia ciąży" oraz "przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków" przez dyrektora tego szpitala.

*Prof. Chazan, to jedna z bardziej aktywnych postaci środowiska anti choice. W swojej praktyce lekarskiej i wystąpieniach manifestuje swój światopogląd, podważając podmiotowość kobiet. Nie wiadomo dlaczego minister zdrowia zaprosił Chazana do grona ekspertów, ale znane są słowa samego profesora, który chwalił dobrą zmianę *Cieszę się, że w Polsce mamy teraz parlament, który daje nadzieje na wprowadzenie ustawy zabraniającej zabijania dzieci poczętych.**

Więcej: <http://www.rp.pl/Rzad-PiS/170229300-Prof-Chazan-opracuje-standardy-opieki-okoloporodowej.html>

Rekomendacje w/s poronień w lubelskim

Lubelski konsultant wojewódzki ds. ginekologii przygotował rekomendacje dla pracowników szpitali, dotyczące postępowania w przypadku m.in. poronienia. Rekomendacje, które mają być wdrażane w przypadku „niekorzystnego zakończenia ciąży”, traktują między innymi o możliwości pochówku nawet tylko tkanek czy o wsparciu duchownego. Dane na ten temat mają być zbierane w ankiecie i dołączone do dokumentacji medycznej pacjentki. Po sześciu miesiącach zostanie przeprowadzona ewaluacja programu rekomendacji.

Rekomendacje składają się z kilku części, dotycząc okresu żałoby, możliwości ustalenia płci dziecka i ubiegania się o zasiłki. Autorzy proponują przeprowadzanie wśród pacjentek specjalnie przygotowanej ankiety, którą wypełnia personel medyczny. Ankieta zaczyna się od

pytania: "Czy chciałaby Pani porozmawiać na temat tego co się wydarzyło?" Dokument, który do lubelskich szpitali trafi najprawdopodobniej w tym miesiącu powstał z inicjatywy wojewody lubelskiego, Przemysława Czarnka (PiS).

– Do wojewody docierały nieformalne sygnały od rodziców. Widać było, że dla wielu osób takie kwestie są ważne. Stąd potraktowanie tej sprawy priorytetowo – wyjaśnia Radosław Brzózka, rzecznik wojewody. Rekomendacje zostały opracowane przez lekarzy, psychologów i duchownego pod kierunkiem wojewódzkiego konsultanta w dziedzinie położnictwa i ginekologii dr. hab. n. med. Marka Gogacza.

Federacja zwraca uwagę na kilka kwestii związanych z rekomendacjami. Zgodnie z art. 36 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta pacjent (pacjentka) przebywający_a szpitalu ma prawo do opieki duszpasterskiej. W sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia lub zagrożenia życia szpital jest obowiązany umożliwić pacjentowi kontakt z duchownym jego wyznania. Indywidualne wypytywanie o konkretną potrzebę kontaktu z duchownym, w tym wypadku w sytuacji poronienia, która może być wielce niekomfortowa dla pacjentki, a pośrednio o czyjs światopogląd, jest naruszeniem prawa do prywatności i intymności. Wnioskujemy, że ankieta może mieć na celu stygmatyzację i wartościowanie cudzych wyborów aniżeli realną pomoc. Zwraca również uwagę użycie definicji „dziecka”, która nie we wszystkich przypadkach jest adekwatny.

Więcej: <http://www.tokfm.pl/Tokfm/7,103454,21342297,pytania-o-pochowek-czy-porade-ksiedza-w-dokumentacji-medycznej.html>

<http://www.dziennikwschodni.pl/lublin/poronilas-albo-urodzilas-martwe-dziecko-dostaniesz-ankiete-czy-chcesz-porozmawiac-z-osoba-duchowna,n,1000194019.html>

Sprawa nauczycielek z Zabrze

Dziesięć nauczycielek z zabrzańskiej szkoły miało odpowiedzieć dyscyplinarnie za wsparcie „czarnego protestu” 3 października 2016 roku.

Nauczycielki z Zespołu Szkół Specjalnych nr 39 w Zabrzu przyszło do pracy ubranych na czarno. W przerwie, gdy dzieci były na obiedzie, zrobiły sobie wspólne zdjęcie, które trafiło na Facebooka. Taka informacja o "proteście" nauczycielek dotarła do Kuratorium Oświaty w Katowicach, a stamtąd do rzecznika dyscyplinarnego. Pedagożki usłyszały zarzut „publicznego manifestowania swoich poglądów związanych z poparciem dla zorganizowanego w tym dniu na terenie całego kraju protestu dotyczącego zmian przepisów w zakresie prawa do aborcji”. Rozprawa sądu odbyła się 10 lutego. Nauczycielki zostały uniewinnione.

Więcej: http://www.dziennikzachodni.pl/strona-kobiet/a/za-czarny-protest-pod-sad-bo-przyszly-do-pracy-ubrane-na-czarno,11773745/?utm_source=social-media-facebook&utm_medium=przycisk-gora

Wiadomości ze świata

Norwegia. Prawo po stronie kobiet

Norweskie prawo aborcyjne z 1975 roku gwarantuje Norweżkom dostęp do aborcji i zezwala powołanie się na klauzulę sumienia tylko personelowi wykonującemu zabieg. Na klauzulę sumienia nie może powołać się lekarz kierujący na zabieg, ani lekarz przepisujący środki antykoncepcyjne.

Nie dziwi zatem fakt, że w 2015 roku polska lekarka pracująca w Norwegii została zwolniona z pracy, gdy odmówiła podpisania zobowiązania, że nauczy się zakładania środków antykoncepcyjnych (spirali). Polka powołała się na klauzulę sumienia.

W tym roku norweski sąd rejonowy regionu Telemark orzekł, że gmina Sauherad postąpiła słusznie zwalniając polską lekarkę za odmowę zakładania środków antykoncepcyjnych i kierowania na aborcję.

W obszernym uzasadnieniu wyroku sąd orzekł m.in., że "swoboda sumienia lub religii" polskiej lekarki nie zostały naruszone oraz że postępowanie lekarki dyskryminowało pacjentki, które mają prawo do antykoncepcji. Sąd podzielił zdanie pracodawcy, że jako lekarz powinna ona udoskonalić swoje kompetencje o umiejętność zakładania kobietom spirali.

Więcej: http://www.rmfm24.pl/fakty/news-norweski-sad-polska-lekarka-nie-moze-powolywac-sie-na-klauzule,nld,2350057#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox

Litwa. Projekt zakazujący aborcji polskiej partii SRCh

Sojusz Rodzin Chrześcijańskich, partia reprezentująca mniejszość polską na Litwie, zapowiedziała złożenie projektu ustawy zakazującej aborcji.

SRCh wnioskuje o wniesienie zakazu aborcji od 2005 roku. W 2013 projekt ustawy, który dopuszczał aborcję tylko w dwóch przypadkach – kiedy ciąża stanowi zagrożenie dla życia i zdrowia kobiety albo powstała w wyniku czynu zabronionego, przeszedł do pierwszego czytania i został skierowany do prac komisji, gdzie został ostatecznie odrzucony.

Projekt nie ma poparcia obecnego ministra zdrowia. Aurelijus Veryga mocno zarysował swoje stanowisko, w którym podkreślił, że jest przeciwny tego typu projektom.

Źródło: <http://www.liberties.eu/en/news/lithuania-abortion-ban-initiative>

Działalność Federacji:

Stanowisko Federacji w/s dostępu do antykoncepcji awaryjnej

Wiele wskazuje na to, że wkrótce Sejm przegłosuje rządowy projekt nowelizacji ustawy, wprowadzający recepty na antykoncepcję awaryjną. Jeżeli tak się stanie, Polki w praktyce przestaną mieć realny dostęp do tego rodzaju antykoncepcji. Wciąż nie znamy rzetelnie przygotowanych argumentów osadzonych w badaniach naukowych, które spowodowały, że Ministerstwo Zdrowia zdecydowało się na taką zmianę. Zmianę, która nie powinna nastąpić. Więcej informacji - w naszym [stanowisku](#).

Apka PONTONU

Czy seks oralny jest bezpieczny? Czy HIV można zakazić się podczas zabiegu przekuwania ciała? Na te pytanie znajdziecie odpowiedzi w najnowszej apce [Grupy Edukatorów Seksualnych "Ponton"](#).

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.hivquiz.ja.ponton&hl=pl>

Telefon Zaufania w marcu

Dostępny jest już grafik dyżurów Telefonu Zaufania na marzec. Ekspertki Federacji dyżurują od poniedziałku do piątku w godzinach 16.00 – 20.00 pod numerem +48 22 635 93 92.

Federacja w mediach

[O ellaOne w Gazecie Wyborczej z komentarzem dyrektorki Federacji](#)

[Komentarz prawniczki Federacji w materiale Faktów TVN dot. dostępu do antykoncepcji awaryjnej](#)

[Komentarz dot. powołania prof. Chazana do zespołu zajmującego się standardami opieki okołoporodowej](#)

[Fakty Interia o stanowisku Federacji w/s antykoncepcji awaryjnej](#)

[Komentarz prawniczki Federacji w/s ankiety po poronieniu w Dzienniku Wschodnim](#)

Polecamy

Szwecja. Debata o sytuacji kobiet w Polsce

Norrköping, szwedzka lewicowa partia, organizuje debatę na temat realizacji dostępu do praw reprodukcyjnych w Polsce. Debata jest gestem solidarności z Polkami, które stoją w obliczu ograniczeń wolności do decydowania o swoim zdrowiu i życiu, podobnie jak Szwedki w latach 60 tych.

Więcej informacji o wydarzeniu: <https://www.facebook.com/events/256268668164049>

Ankieta dla kobiet, które przynajmniej raz w życiu przerwały ciążę za granicą

Jeżeli jesteś kobietą, która zdecydowała się przerwać ciążę poza granicami Polski i uważasz, że to doświadczenie może pomóc innym kobietom w zrozumieniu Twojego wyboru – wypełnij ankietę, której wyniki będą przedstawione w pracy naukowej.

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfmM-LZAI7UC-ldg16IWcF5jgxgsN2X95gNugotk4kfgEuk/viewform?c=0&w=1>

Solidarność naszą bronią - Międzynarodowy Strajk Kobiet

8 marca odbędzie się Międzynarodowy Strajk Kobiet, w trakcie którego Kobiety na całym świecie będą strajkować w obronie swoich praw. Jednym z postulatów jest walka o dostęp do pełni praw reprodukcyjnych. Polecamy! Razem możemy więcej!

<https://www.facebook.com/groups/1141635665913089/?fref=ts>

Poczytaj o (s)prawie

Pod koniec stycznia w trakcie prac Komisji ds. Petycji nad petycją Polskiej Federacji Obrońców Życia, poseł Pięta powołał się na badania wskazujące na to, że większy dostęp do antykoncepcji powoduje większą liczbę aborcji. Świat nauki nie potwierdza przytoczonej przez posła PiS hipotezy. Znane są za to badania tygodnika naukowego The Lancet, w których czytamy między innymi o tym, że nawet skrajnie restrykcyjne prawo aborcyjne nie musi zmniejszać liczby aborcji. A może być nawet odwrotnie.

Więcej w [artykule](#) Magdaleny Chrzczonowicz, która odnosi się do wyników badań przytoczonych w The Lancet.